

Školitelský posudek na magisterskou práci

Anna Svatušková

Geoarcheologická rekonstrukce přírodního prostředí ústecké kotliny během pravěku a středověku

ARU FF JU 2011, 111 stran včetně obrázků v textu + přílohy

Předložená magisterská práce spojuje tradiční archeologický přístup k terénní a teoretické problematice s moderním geoarcheologickým studiem. V první kapitole jsou popsány přírodní podmínky ústecké kotliny, v další pak zřejmě nezbytné (z hlediska práce však možná nadbytečné) dějiny archeologického bádání. Po přečtení práce se však ukazuje, že jsou zařazeny funkčně, neboť vysvětlují, že v archeologicky mimořádně bohatém regionu se dodnes environmentálně nebadalo.

Jádrem práce je geoarcheologická studie na lokalitě 004 v centru Ústí nad Labem. Autorka zde pod vedením školitele vedle po technické stránce rozsáhlý terénní výzkum. Předložená práce je výsledkem této činnosti. Po stránce geoarcheologické diplomantku vedla Lenka Lisá z Geologického ústavu AV ČR, které náleží i dík a uznání.

K vlastnímu jádru práce: Pozoruhodné a nové je využití sedimentárních charakteristik popisu a interpretací profilů. Na rozdíl od běžné archeologické stratigrafie jsou geoarcheologické metody schopny posunu interpretací vpřed. Autorka na řadě klíčových profilů popsala litologické změny, nezávisle na archeologických vrstvách, definovaných v průběhu terénního výzkumu vyčlenila horizonty, popsala přechody mezi nimi, případně i další výskyty strukturních a texturních prvků. Už z hlediska popisného jsou takto definované profily něčím v české archeologii dosud neobvyklým a novým.

Popis a následná interpretace profilů z hlediska sledovaných parametrů byla sice velmi složitá, ale autorka ukázala, že nasazení těchto metod nejen rozšiřuje počet rozpoznávaných stratigrafických horizontů, ale hlavně stanoví genezi antropicky ovlivněného profilu a naznačí ekologické a funkční využití plochy jako součásti sídelního areálu v určité době (v případě profilů na lokalitě 004 jako nemýcené a zemědělsky nevyužívané části areálu). V tomto případě je třeba uznat, že použitím několika geoarcheologických metod byla nastolena nová výpovědní kvalita. Praktický důsledek nasazení relevantních metod dobře ilustruje případ „nerozpoznané“ zemnice ve sledu vrstev, které by jinak byly interpretovány jako přirozená spraš s nasedlým A horizontem. Obecně zajímavým poznatkem je i skutečnost, že středověký vliv na půdní horizont spíše konzervoval horizonty neolitické.

V práci na několika místech nalezneme drobné stylistické prohřešky proti češtině, to však nic nemění na celkově vysoké kvalitě magisterské práce, za kterou jsou vidět měsíce strávené v terénu a týdny v laboratořích. Práce také jasně ukazuje nezbytnost průniku exaktních environmentálních metod do běžné archeologické práce v terénu i do posttektonických činností. Tuto obtížnou úlohu Anna zvládla, a proto její práci doporučuji k obhajobě a navrhuji komisi, aby její práci klasifikovala stupněm výborně.

V Hradišti u Blatné dne 28. 8. 2011

Jaromír Beneš

